

Vertrouwen als collectief goed

De financiële crisis heeft duidelijk gemaakt dat vertrouwen een belangrijk goed is. Je zou kunnen zeggen dat vertrouwen een collectief goed is (dit is een beetje speculatief; het is niet een uitgesproken voorbeeld van een collectief goed).

Een collectief goed heeft de volgende twee kenmerken:

1. Het is niet rivaliserend in het gebruik.
2. Je kunt niemand uitsluiten van het gebruik.

Ad 1: Niet rivaliserend in het gebruik

Dit betekent dat als het goed door iemand wordt geconsumeerd dat door anderen nog steeds geconsumeerd kan worden.

Een voorbeeld van een goed dat *wel* rivaliserend in het gebruik is is bijvoorbeeld brood. Als de een het gekochte brood consumeert kan een ander datzelfde brood niet meer consumeren.

Ad 2: Uitsluiting van anderen niet mogelijk

Dit betekent dat als de een het aanschaf een ander het ook meteen heeft. Je kunt een collectief goed dus niet alleen voor jezelf kopen.

Een echt collectief goed voldoet aan beide kenmerken.

Voorbeelden:

Dijken

Veiligheid

Rechtsorde

Goederen die alleen aan het eerste kenmerk voldoen noemt men Quasi-collectief.

Voorbeelden:

Onderwijs

Parken

Wegen

De vraag is nu of vertrouwen een collectief goed is.

1. Vertrouwen is niet rivaliserend in het gebruik

Als het bankwezen betrouwbaar is is dat inderdaad niet rivaliserend in het gebruik. Als een consument gebruik maakt van het feit dat banken betrouwbaar zijn is deze betrouwbaarheid daarna niet op. Ook is het niet minder geworden. De volgende consument kan er nog net zoveel en net zo makkelijk gebruik van maken.

2. Als er vertrouwen in het bankwezen is profiteert iedere bank daarvan.

Om vertrouwen in het bankwezen te krijgen moeten banken hun steentje bijdragen. Maar als het er eenmaal is profiteren alle banken daar meteen van.

Bij collectieve goederen bestaat altijd het gevaar dat ze niet aangeschaft worden. Immers iedereen heeft de neiging te wachten tot een ander het koopt. Mensen proberen free rider te zijn. Dit betekent dat ze meeliften met een ander.

Bij vertrouwen zie je dat ook optreden. Als alle banken zorgen voor een zekere mate van betrouwbaarheid kun je als individuele bank meeliften op dit vertrouwen zonder daar zelf een bijdrage aan geleverd te hebben.